

Spis treści

<i>Rozdział pierwszy</i>	
Oświecenie – epoka kultury	5
<i>Rozdział drugi</i>	
Początki poezji klasycystycznej	21
<i>Rozdział trzeci</i>	
Rozwój prozy do 1763 roku	28
<i>Rozdział czwarty</i>	
Teatr i dramat do 1763 roku	32
<i>Rozdział piąty</i>	
Optymizm i klęska. 1765-1773	39
<i>Rozdział szósty</i>	
Rozkwit literatury stanisławowskiej	49
<i>Rozdział siódmy</i>	
Teatr i dramat w latach 1774-1786	85
<i>Rozdział ósmy</i>	
Powieść po Krasickim. Publicystyka	95
<i>Rozdział dziewiąty</i>	
Rokoko i sentymentalizm	101
<i>Rozdział dziesiąty</i>	
Prozaicy i ideologowie Sejmu Czteroletniego oraz Insurekcji (1787-1795)	131
<i>Rozdział jedenasty</i>	
Poezja patriotyczna i rewolucyjna	153
<i>Rozdział dwunasty</i>	
Teatr i dramat w latach 1787-1795	166
<i>Rozdział trzynasty</i>	
Pamiętnikarze o epoce	184
<i>Uwagi końcowe</i>	
Początek i koniec Oświecenia. Stan i perspektywy dyskusji	192
Noty biograficzne	205
Wskazówki bibliograficzne	211
Indeks osób i utworów anonimowych	229

*Indeks osób i utworów anonimowych**

Podajemy w indeksie w miarę możliwości daty życia, z wyjątkiem osób żyjących, mających własne biogramy i występujących tylko w dodatku biobibliograficznym. Z uwagi na historycznoliteracki charakter indeksowanego tekstu uznaliśmy za słuszne, wbrew zasadzie formalnej, potraktować jako hasło indeksowe odpowiednią postać historyczną tam, gdzie mowa o wywodzącej się z niej kreacji literackiej; praktykę tę stosujemy wtedy jedynie, kiedy związek między postacią rzeczywistą a literacką wydaje się oczywisty.

Albani Francesco (1578 - 1660) 76	Ariosto Ludovico (1474 - 1533) 21, 62
Albertrandi Jan Chrzyciel (1731 - - 1808) 96	Arouet François Marie zob. Voltaire (pseud.)
Aleksander Wielki, król macedoński (356 - 323 p.n.e.) 145	August II, król polski (1670 - 1733) 32, 101
Aleksandrowicz Alina 219, 223	August III, król polski (1696 - 1763) 19, 30, 32 - 34, 37, 100, 101, 147, 185, 186, 187, 195, 198, 199
Aleksandrowska Elżbieta 104	Bach Johann Sebastian (1685 - - 1750) 37
Alembert Jean Le Rond d' (1717 - - 1783) 6	Baczko Bronisław 217
Anakreon (ok. 570-ok. 485 p.n.e.) 23, 50, 106	Bajazet I, sułtan turecki (1347 - - 1403) 145
Ancourt Florent Carton d' zob. Dancourt	Barbara Radziwiłłówna, królowa polska (1520 - 1551) 175
Ancuta Jan (2 poł. XVIII w.) 84, 105	
Anonim Podolanin zob. Cieszkowski Ludwik	

* Indeks nie uwzględnia *Not biograficznych* i *Wskazówek bibliograficznych* [Redakcja].

- Barss Franciszek (1760 - 1812) 91, 149
- Batrachomyomachia* 62
- Bauch Teodor 29
- Baudouin Jan (1735? - 1822) 88, 92, 149
- Beaumarchais Pierre Augustin Caron de (1732 - 1799) 179
- Benisławska Konstancja z Ryków (1747 - 1806) 13, 47, 48
- Bergerac Savinien Cyrano de zob. Cyrano
- Berkeley George (1685 - 1759) 6
- Bernard-Croisi Louis 171
- Bernis François Joachim de Pierre de (1715 - 1794) 75, 81, 101
- Bielawski Józef (1739 - 1809) 43
- Bieliński Franciszek (zm. 1766) 25
- Bielski Marcin (ok. 1495 - 1575) 124
- Bogusławski Wojciech 20, 86, 88, 94, 140, 166 - 175, 178 - 183, 189, 190, 199
- Bohomolec Franciszek 22, 26, 28, 33, 35, 36, 40, 43, 44, 54, 70, 86 - 88, 90, 93, 167 - 169, 179
- Boileau (B.-Despréaux) Nicolas (1636 - 1711) 13, 15, 23, 26, 51, 53, 62, 63, 83
- Bolesław I Chrobry, król polski (967 lub 966 - 1025) 72
- Bolesław III Krzywousty, książę polski (1085 - 1138) 127, 177
- Borowy Wacław (1890 - 1950) 25, 46, 47, 77, 80, 90, 193
- Branicka Elżbieta (Izabela) z Poniatowskich (1730 - 1808) 83
- Branicka Elżbieta, zam. Sapieżyna, zob. Sapieżyna
- Branicki Franciszek Ksawery (ok. 1730 - 1819) 132, 154 - 156
- Brockes Bartold Hinrich (1680 - 1747) 24
- Broselówna, Brösellówna Marianna, zam. Poźniakowa, pierwsza „Jusztyna” 116
- Brückner Aleksander (1856 - 1939) 25
- Buffon Georges Louis Leclerc de (1707 - 1788) 6, 133, 135
- Bukar Seweryn (1773 - 1853) 188
- Ça ira* 158
- Caesar Gaius Iulius (100 - 44 p.n.e.) 145
- Calderón de la Barca Pedro (1600 - 1681) 92
- Carmagnole* 158
- Casanova Giovanni Giacomo (1725 - 1798) 185
- Catilina Lucius Sergius (ok. 108 - 62 p.n.e.) 56, 175
- Catullus Gaius Valerius (ok. 84 - ok. 54 p.n.e.) 107
- Cerceau Jean Antoine Du zob. Du Cerceau
- Cervantes Saavedra Miguel de (1547 - 1616) 95
- Cezar zob. Caesar
- Chodkiewicz Jan Karol (1560 - 1621) 65
- Chojecki Karol Lubicz (ok. 1740 - po 1791) 188
- Chreptowicz Joachim Litawor (1729 - 1812) 102
- Chrzanowski Ignacy (1866 - 1940) 194
- Chrzszczewski Antoni (1770 - 1851) 188
- Cicero Marcus Tullius (106 - 43 p.n.e.) 53, 56, 155
- Cieński Marcin 204
- Cieszkowski Ludwik (ok. 1750 - po 1810) 188

- Collot d'Herbois Jean Marie (1750 - 1796) 92
Corneille Pierre (1606 - 1684) 14, 21
Cycero zob. Cicero
Cyrano de Bergerac Savinien de (1619 - 1655) 97
Cysarz Herbert 194
Czacki Tadeusz (1765 - 1813) 143
Czarniecki Stefan (1599 - 1665) 125
Czartoryska (Józefa) Aleksandra, zam. Sapieżyńska, 2 v. Ogińska, zob. Ogińska
Czartoryska Elżbieta, zam. Lubomirska, zob. Lubomirska
Czartoryska Izabela (Elżbieta) z Flem(m)ingów (1746 - 1835) 11, 19, 39, 77, 83, 102, 104, 110, 114, 199
Czartoryska Konstancja, zam. Zamoyska, zob. Zamoyska
Czartoryska Maria, zam. von Württemberg-Montbéliard (1768 - 1854) 106
Czartoryski Adam Jerzy (1770 - 1861) 78, 190
Czartoryski Adam Kazimierz (1734 - 1823) 10, 11, 13, 19, 29, 39, 40, 44, 51, 86, 87, 102, 104, 106, 110, 115, 132, 199
Czartoryski Michał Fryderyk (1696 - 1775) 54
Czempiński, Czenpiński Paweł (1755 - 1793) 110
Czyż Jan (ok. 1755 - 1843)[?] 84, 105
Dancourt, właśc. Florent Carton d'Ancourt (1725 - 1801) 44
Dariusz III Kodomanus, król perski (ok. 380 - 330 p.n.e.) 145
Defoe Daniel (przed 1660 - 1731) 30, 96
Delille Jacques (1738 - 1813) 78
Descartes René (1596 - 1650) 13
Destouches, właśc. Philippe Nericault (1680 - 1754) 42 - 44, 87, 91
Diderot Denis (1713 - 1784) 6, 42, 87, 91, 92, 146
Długosz Jan (1415 - 1480) 124
Dmochowski Franciszek Ksawery (1762 - 1808) 16, 51, 67, 141, 151, 152, 160
Dmochowski Franciszek Salezy 221
Do ludu 159
Do powstającego narodu pod naczelnictwem Tadeusza Kościuszki 158
Dobrzycki Stanisław (1875 - 1931) 194
Dodsley Robert (1704 - 1764) 172 - 174
Drozdowski Jan (1759 - 1810) 84
Drucki-Lubecki Ksawery zob. Lubecki
Drużbacka Elżbieta z Kowalskich (ok. 1698 - 1765) 13, 23 - 25, 31, 57
Du Carceau Jean Antoine (1670 - 1730) 33
Ducis Jean François (1733 - 1816) 176
Dufour Piotr (1729 - 1797) 12, 83, 149
Du Laurens, właśc. Henri Joseph Laurens (1719 - 1797) 97
Dziesięcioro przykazań zob. *Pacierz targowicki*
Elton Olivier 194
Engels Friedrich (1820 - 1895) 141
Ermatinger Emil 194
Erzepki Bolesław (1852 - 1932) 154
Ezop z Frygii (VI w. p.n.e.) 23, 67

- Fałęcki Hilarion (1 poł. XVIII w.) 46
 Fedrus zob. Phaedrus
 Fènelon François de Salignac de la Mothe (1651 - 1715) 31, 98
 Feutry Aimé Ambroise (1720 - 1789) 51, 96
 Fielding Henry (1707 - 1754) 30, 96
 Flem(m)inżanka Izabela, zam. Czartoryska, zob. Czartoryska
 Fontenelle Bernard Le Bovier de (1657 - 1757) 50 - 53
 Foucault Michel 202
 Frankowski Filip 158
 Fredro Aleksander (1793 lub 1791 - 1876) 88
 Fredro Andrzej Maksymilian (ok. 1620 - 1679) 8 - 9
 Friese, Fryze Christian Gottlieb (1717 - 1795) 28
 Fryderyk II, król pruski (1712 - 1786) 61, 135, 190
 Fryze zob. Friese
 Galland Antoine (1646 - 1715) 95
 Garczyński Stefan (ok. 1690 - 1755) 29
 Garrick David (1717 - 1779) 87
 Gassendi, właśc. Pierre Gassend (1592 - 1655) 80
 Gawdzicki Feliks (1750 - 1836) 105
 Gellert Christian Fürchtegott (1715 - 1769) 31
 Gessner Salomon (1730 - 1788) 18, 60, 119
 Gilotyna 158
 Goethe Johann Wolfgang (1749 - 1832) 96, 185
 Golański Filip Nereusz (1753 - 1824) 5, 16
 Goldoni Carlo (1707 - 1793) 34, 35, 44
 Gomulicki Juliusz Wiktor 196, 197
 Gosse Edmund 194
 Goworek, wojewoda sandomierski (zm. między 1212 a 1223) 147
 Graciotti Sante 13, 69 - 70
 Gresset Louis (1709 - 1777) 50, 63
 Gröll Michał (1722 - 1798) 12, 63, 149
 Grozmani Anna, zam. Narbuttowa, zob. Narbuttowa
 Gurski Walenty 105
 Haendel Georg Friedrich (1685 - 1759) 37
 Hasse Johann Adolf (1699 - 1783) 37
 Hauteroche Noël Lebreton de (1630 - 1707) 89
 Hegel Georg Wilhelm Friedrich (1770 - 1831) 193
 Heidenstein Reinhold (1553 - 1620) 134
 Hernas Czesław 25
Historyja o Magielonie 30
Historyja o szlachetnej a pięknej Meluzynie 30
 Homer (VIII w. p.n.e.) 31, 62
 Horatius Flaccus Quintus (65 - 8 p.n.e.) 23, 26, 50, 51, 53, 67, 88, 106, 107, 154
 Huber Michel 60
 Hume David (1711 - 1776) 6
Hymn (1794) 158
 Igelström Osip Andriejewicz (1737 - 1817) 182
 Iuvenalis Decimus Iunius (ok. 60 - 130) 154
 Jabłonowski Józef Aleksander (1711 - 1777) 15
 Jakubowski Wojciech (1712 - 1784) 52

- Jasiński Jakub 84, 154, 160 - 165
Jezierski Franciszek Salezy (1740 - 1791) 12, 141, 145 - 150, 199
Judyta Maria, księżna polska (przed 1047-po 1102) 177
„Justyny” F. Karpińskiego zob. Broselówna Marianna, Koziebrodzka Franciszka, Ponińska Marianna
Juwenal zob. Iuvenalis
- Kalinowska Marianna, zam. Ponińska, zob. Ponińska
Kamieński Maciej (1734 - 1821) 86
Karpiński Franciszek 13, 18, 47, 104, 110, 116 - 130, 156, 172, 177, 180, 182, 185
Karpiński Jędrzej (zm. 1761) 116
Kartezjusz zob. Descartes
Katarzyna II, cesarzowa rosyjska (1729 - 1796) 40, 99
Katullus zob. Catullus
Katylinia zob. Catilina
Kazimierz III Wielki, król polski (1310 - 1370) 178
Kępmiski, Kempiski Adam (zm. po 1766) 25
Kiliński Jan (1760 - 1819) 188, 189
Kitowicz Jędrzej (1728 lub 1727 - 1804) 128, 186, 187
Klimowicz Mieczysław 198
Kmita Piotr (ok. 1477 - 1553) 175
Kniaźnin Franciszek Dionizy 11 - 12, 13, 17, 47, 51, 53, 94, 102, 104 - 116, 118, 124, 156, 161, 172, 179, 180
Koblański Józef (1738 - 1798) 105, 110
Kochanowski Jan (1530 - 1584) 24, 36, 47, 57, 107, 124
Kolof Wawrzyniec Mitzler de zob. Mitzler
- Kołłątaj Hugo 7, 20, 132, 139 - 145, 147, 150, 165, 187, 199
Konarski Stanisław, imię chrzestne Hieronim (1700 - 1773) 9 - 10, 13, 16, 22, 26, 29, 30, 33, 36, 37, 151, 194, 195, 197
Kopeć Józef (1762 - 1827) 188
Korwin-Szymanowski Franciszek zob. Szymanowski
Kossakowski Józef Kazimierz Korwin (1738 - 1794) 98, 99, 134
Kossakowski Szymon Korwin (1741 - 1794) 160, 164
Kostkiewiczowa Teresa 105, 200 - 204
Kościuszek Tadeusz (1746 - 1817) 149, 158, 165, 183
Kott Jan 194 - 197
Kotzebue August von (1761 - 1819) 174, 175
Koziebrodzka Franciszka zam. Puzyńska, trzecia „Justyna” 116
Krajewski Michał, właśc. Tadeusz, imię zakonne Dymitr (1746 - 1817) 97, 98, 134
Krasicka Anna, zam. Cetnerowa, 2 v. Sapieżyna, zob. Sapieżyna
Krasicki Ignacy 5, 12, 13, 19, 40, 43, 49, 53, 61 - 77, 81, 83, 87, 95, 96, 97, 98, 99, 102, 109, 122, 126, 134, 136, 141, 147, 148, 154, 155, 160, 163, 176, 185
Krasickich rodzina 61
Krański Zygmunt (1812 - 1859) 47
Kraszewski Józef Ignacy (1812 - 1887) 188
Krzyżanowski Julian (1892 - 1976) 194
Kublicki Stanisław (zm. 1802) 179
- La Chaussée Pierre Claude Nivelles (1692 - 1754) 42, 91

- La Fontaine Jean de (1621 - 1695) 52, 61, 67, 80, 107, 157
 Lagarde-Chambonas Charles Auguste 79
Lament konfederacki 45
 La Porte Joseph de (1713 - 1779) 15
 Laurens Henri Joseph zob. Du Laurens
 Le Jay Gabriel François (1657 - 1734) 33, 37
 Lelewel Joachim (1786 - 1861) 141
 Lesage Alain René (1668 - 1747) 30, 96
 Lessing Gotthold Ephraim (1729 - 1781) 86, 92, 178
 Leszczyński Stanisław (1677 - 1766) 13, 29
 Libera Zdzisław 197, 198
 Linde Samuel Bogumił (1771 - 1847) 141
 Lipski Tadeusz (1725 - 1796) 44
 Locke John (1632 - 1704) 6
 Lubicz Chojecki Karol zob. Chojecki
 Lubicz Niezabitowski Kajetan zob. Niezabitowski
 Lubomirska Elżbieta z Czartoryskich (1733 - 1816) 83
 Lubomirska Elżbieta, zam. Potocka, zob. Potocka
 Lubomirski Stanisław (1719 - 1783) 13, 83
 Lucjan z Samosat zob. Lukian
 Lucretius Carus Titus (ok. 97 - 55 p.n.e.) 79
 Ludgarda, księżniczka meklemburska, księżna wielkopolska (ok. 1260 - 1283) 122
 Ludwik XIV, król francuski (1638 - 1715) 6, 13, 101, 190
 Ludwik XV, król francuski (1718 - 1774) 14, 101
 Ludwik XVI, król francuski (1754 - 1793) 163
 Lukian z Samosat (ok. 120-ok. 190) 73
 Lukrecjusz zob. Lucretius
 Łuskina Stefan (1725 - 1793) 64, 65, 99, 150
 Maciejewski Janusz 202
 Macpherson James (1736 - 1769) 18, 69, 70, 109, 123, 143, 156, 176
 Madaliński Antoni (1739 - 1805) 165
 Magier Antoni (1762 - 1837) 189
 Maj Jan (1761 - 1831) 143, 144
 Majer Józef zob. Meier
 Małachowski Stanisław (1736 - 1809) 124, 132
 Marivaux Pierre Carlet de Chamblain de (1688 - 1763) 89
 Markiewicz Henryk 192
 Marmontel Jean François (1723 - 1799) 83, 95
Marsylianka zob. Rouget de Lisle Claude
Marsz w obozie Kościuszki 158
 Marunowska Agnieszka, zam. Truskola(w)ska zob. Truskola(w)ska
 Marx Karl (1818 - 1883) 141
 Matciński Stanisław 151
 Matuszewicz Marcin (1714 - 1773) 185 - 186
 Meier, Mejer, Majer Józef, imię chrzestne Franciszek (1743 - 1825) 152
 Mercier Louis Sébastien (1740 - 1814) 171, 174, 189
 Metastasio Pietro (1698 - 1782) 13, 33, 37, 114, 177, 179

- Mickiewicz Adam (1798 - 1855) 45, 76 - 79, 107, 113, 114, 116, 119, 155, 160, 197, 200
- Mier Wojciech (Albert) (ok. 1757? - 1831) 81, 102, 104
- Mikulski Tadeusz (1909 - 1958) 194 - 196
- Minasowicz Józef Epifani (1718 - 1796) 23, 36, 52
- Mitzler de Kolof Wawrzyniec (1711 - 1778) 28, 92
- Mniszech Michał Jerzy (1748 - 1806) 102
- Mochnecki Maurycy (1803 - 1834) 115
- Modlitwa konfederacji targowickiej* zob. *Pacierz targowicki*
- Molière, właśc. Jean Baptiste Poquelin (1622 - 1673) 13, 21, 33 - 36, 43, 89
- Moniuszko Stanisław (1819 - 1872) 116, 183
- Montbrun Louis 85
- Montesquieu Charles de Secondat de la Bréde et de (1689 - 1755) 6, 83, 95, 135, 150
- Moore Edward (1712 - 1757) 86, 91, 92, 171
- Morsztyn Jan Andrzej (1621 - 1693) 57
- Mostowski Tadeusz (1766 - 1842) 150
- Moszyński August Fryderyk (1731 - 1786) 44, 91
- Mowiński Michał 70
- Napoleon I Bonaparte cesarz Francuzów (1769 - 1821) 127
- Narbuttowa Anna z Grozmanich 96
- Naruszewicz Adam 13, 19, 51 - 61, 75 - 77, 80, 81, 84, 102, 106, 122, 156
- Naruszewiczów rodzina 54
- Nehring Władysław (1830 - 1909) 63
- Néricault Philippe de zob. Destouches (pseud.)
- Newton Isaac (1643 - 1727) 6
- Nielubowicz Tukalski Mateusz zob. Tukalski
- Niemcewicz Julian Ursyn 95, 110, 150, 154, 157, 158, 166, 168, 169, 176 - 178, 182, 190
- Niesiecki Kasper (1682 - 1744) 73
- Nowak-Dłużewski Juliusz (1893 - 1972) 196, 197
- Ochocki Jan Duklan (między 1766 a 1768 - 1848) 188
- Odważny Polak na Marsowym polu* 45, 46
- Ogińska (Józefa) Aleksandra z Czartoryskich, 1 v. Sapieżyna (1730 - 1798) 115
- Ogiński Michał Kazimierz (1730 - 1800) 93, 115
- Oraczewski Feliks (1739 - 1799) 81, 87
- Osjan zob. Macpherson James
- Owskiński Kazimierz (1752 - 1799) 85, 171
- Pacierz targowicki (Modlitwa konfederacji targowickiej, Skład konsyliarski, Dziesięcioro przykazań)* 157
- Pasek Jan Chryzostom (ok. 1636-ok. 1701) 184
- Pātu Claude Pierre (1729 - 1757) 173
- Paweł I, cesarz rosyjski (1754 - 1801) 78
- Pawiński Adolf, wydawca M. Matuszewicza (1840 - 1896) 186

- Pawlikowski Józef (1767-przed 4 IV 1829) 150
- Persius Flaccus Aulus (34-62) 154
- Phaedrus (ok. 15 p.n.e.-ok. 50 n.e.) 23
- Pieśń żołnierska śpiewana w czasie powstania narodowego* 158
- Pindar (ok. 518-ok. 438 p.n.e.) 50
- Piotrowski Gracjan, imię chrzestne Józef (1735-1785) 58
- Pixérécourt René Charles Guilbert de (1773-1844) 174
- Plautus Titus Maccius (250-184 p.n.e.) 35
- Plutarch z Cheronei (przed 50-po 120) 53, 73
- Podlaszewska Krystyna 219
- Podoski Franciszek (ok. 1720-1792) 95
- Pompadour Jeanne Antoinette de (1721-1764) 101
- Poniatowska Elżbieta (Izabela), zam. Branicka, zob. Branicka
- Poniatowski Józef (1763-1813) 170
- Poniatowski Michał Jerzy (1736-1794) 74
- Poniatowski Stanisław (1755-1833) 78
- Poniatowski Stanisław August zob. Stanisław August Poniatowski, król polski
- Ponińska Marianna z Kalinowskich, druga „Justyna” (1727-1797) 116
- Poniński Adam (1732-1798) 85, 156
- Pope Alexander (1688-1744) 62
- Poquelin Jean Baptiste zob. Molière (pseud.)
- Porée Charles (1675-1741) 33
- Potocka Elżbieta z Lubomirskich (ok. 1755-1783) 83
- Potocka Zofia, ur. Celice-Clavone (Glavani?), I v. Wittowa (ok. 1760-1822) 78
- Potocki Franciszek Salezy (1700-1772) 117
- Potocki Ignacy (1750-1809) 102, 131, 141, 156, 165
- Potocki Jan (1761-1815) 149
- Potocki Stanisław Kostka (1755-1821) 81, 102, 132, 164
- Potocki (Stanisław) Szczęsny (1752-1805) 78-80, 132, 157
- Potocki Wacław (1621-1696) 23, 46, 57
- Powszechny odgłos ziem mazowieckich* 158
- Poźniakowa Marianna z Broselów zob. Broselówna
- Prévost d'Exiles Antoine François (1697-1763) 96
- Profecja księdza Marka* 46
- Przemysł II, książę wielkopolski, król polski (1257-1296) 122
- Puzynina Franciszka z Koziebrodzkich zob. Koziebrodzka
- Racine Jean (1639-1699) 14, 21, 176, 177
- Raczyński Edward (1786-1845) 187
- Radziwiłł Karol Stanisław (1734-1790) 85, 86
- Radziwiłł Maciej (1749-1800) 93
- Radziwiłłowa Urszula z Wiśniowieckich (1705-1753) 32-34
- Radziwiłłówna Barbara zob. Barbara Radziwiłłówna, królowa polska
- Raszewski Zbigniew 182
- Regnard Jean François (1655-1709) 87
- Rej Mikołaj (1505-1569) 71

- Rejtan, Reytan Tadeusz (1746-
- 1780) 138
- Reni Guido (1575-1642) 76
- Repnin zob. Riepnin
- Richardson Samuel (1689-1761)
30, 31, 96
- Riepnin Nikolaï Wasiliewicz (1734-
- 1801) 40
- Romagnesi Jean Antoine (1690-
- 1742) 88, 89
- Ronsard Pierre (1524-1585) 13
- Rostworowski Emanuel 137
- Rouget de Lisle Claude (1760-
- 1836) 158, 181
- Rousseau Jean Baptiste (1671-
- 1741) 50, 51
- Rousseau Jean Jacques (1712-
- 1778) 6, 7, 17, 18, 26, 30, 58,
66, 71, 75, 78, 83, 96-98, 117,
121, 130, 132, 134, 135, 185
- Ryx Franciszek (1732-1799) 85, 86
- Rzewuski Józef, syn Wacława
(1739-1816) 27
- Rzewuski Seweryn (1743-1811) 132
- Rzewuski Stanisław Ferdynand, syn
Wacława (1737-1786) 27
- Rzewuski Wacław (1706-1779)
15, 26, 27, 32, 34, 35, 36, 57,
117, 175
- Saint-Lambert Jean François (1716-
- 1803) 73
- Salieri Antonio (1750-1825) 179
- Sapieha Ignacy (zm. 1758) 61
- Sapieha Kazimierz Nestor (1754-
- 1798) 91
- Sapieżyna Anna z Krasickich, 1 v.
Cetnerowa (1707-1751) 61
- Sapieżyna Elżbieta z Branickich
(ok. 1734-1800) 83
- Sarbiewski Maciej Kazimierz
(1595-1640) 50, 53, 54
- Saurin Bernard (1706-1781) 91
- Sautel Pierre Just (1613-1662) 51
- Schiller Friedrich (1759-1805)
91, 174
- Sedaine Michel Jean (1719-1797)
170
- Seneca Lucius Annaeus, zw. Filo-
zofem (4 p.n.e. - 60 n.e.) 22
- Shaftesbury Anthony Ashley Co-
oper earl of (1621-1683) 6
- Shakespeare William (1564-1616)
99, 176
- Siarczyński (Dionizy) Franciszek
(1758-1829) 152
- Sieniawski Adam Mikołaj (ok.
1666-1726) 156, 157
- Skład konsyliarski zob. Pacierz tar-
gowicki*
- Słowacki Juliusz (1809-1849) 163
- Smith Adam (1723-1790) 140
- Smith John 157
- Smollett Tobias George (1721-
- 1771) 96
- Smuglewicz Antoni (1740-1810)
179
- Snopek Jerzy 202
- Sokołowski Łukasz (1739-1770) 96
- Stackelberg Otto Magnus (1736-
- 1800) 85, 99, 130, 131
- Stanisław August Poniatowski, król
polski (1735-1798) 7, 9-13, 19,
39, 40, 42-44, 50, 51, 54, 56,
57, 61, 65, 73, 75, 76, 78, 83,
85, 86, 88, 98, 99, 102, 109,
112, 113, 131, 132, 137, 150,
164, 167, 168, 170, 172, 173,
175, 177, 178, 184, 186, 190,
191, 194, 195, 199, 203
- Stanisław Leszczyński, król polski,
zob. Leszczyński
- Staszic Andrzej, dziad Stanisława
132

- Staszic Stanisław 7, 20, 100, 133 -
 - 140, 143, 145, 199
 Staszic Wawrzyniec, ojciec Stanisława 132
 Stefani Jan (1746 - 1829) 179
 Sterne Laurence (1713 - 1768) 123, 145
 Sułkowski Antoni (1735 - 1796) 85
 Sułkowski August (1729 - 1786) 85
 Swift Jonathan (1667 - 1745) 30
 Szarama-Swolkień Maria 213
Szczęśliwi, żeśmy tych czasów dożyli 158
 Szymanowski Józef (1748 - 1801) 15 - 17, 52, 102 - 104, 110
 Szymański Stanisław (1752 - po 1809) 93
 Szymonowicz Szymon (1558 - 1629) 52, 117

 Śniadecki Jan (1756 - 1830) 7, 141
Śpiewka włościan krakowskich 159
 Świtkowski Piotr (1744 - 1793) 99, 130, 151

 Tacitus Publius Cornelius (ok. 55 - ok. 120) 22
 Tamerlan zob. Timur
 Tasso Torquato (1544 - 1595) 21
 Tassoni Alessandro (1565 - 1635) 62
 Teokryt (I poł. III w. p.n.e.) 52
 Teresa z Avila, św. (1515 - 1582) 46
 Thomson James (1700 - 1749) 24
 Timur, władca Mongołów (1336 - 1404) 145
 Tostado Alonso (VI w.) 64
 Trembecki Stanisław 19, 35, 51 - 53, 58, 73 - 82, 102, 104, 107, 122, 159, 171
 Trębicki Antoni (1764 - 1834) 188
 Trotz, Troc Michał Abraham (prawdop. ok. 1689 - 1769) 22, 31, 197
 Truskola(w)ska Agnieszka z Marunowskich (1755 - 1831) 85
 Truskola(w)ski (Dominik) Tomasz (przed 1751 - 1797) 85
 Tucci Stefano 37
 Tukalski Mateusz Nielubowicz 143
 Turgot Anne Robert Jacques (1727 - 1781) 6

 Vergilius Maro Publius (70 - 19 p.n.e.) 23, 24, 50, 52, 77
 Voltaire, właśc. François Marie Arouet (1694 - 1778) 7, 36, 44, 50, 53, 73, 79, 82, 91, 95, 140, 146, 147, 161, 162, 171, 175, 178

 Wergiliusz zob. Vergilius
 Weyssenhoff Józef 150
 Węgiński Tomasz Kajetan (1756 - 1787) 52, 53, 81 - 84, 161
 Wierzbowski Ryszard 182
 Wincenty zw. Kadłubkiem (ok. 1150 - 1223) 62
 Wittowa Zofia, ur. Celice-Clavone, 2 v. Potocka, zob. Potocka
 Władysław I Herman, książę polski (ok. 1043 - 1102) 177
 Władysław II Jagiełło, król polski (ok. 1351 - 1434) 176
 Władysław III Warneńczyk, król polski (1424 - 1444) 176
 Wolff Christian (1679 - 1754) 7, 28, 196
 Wolter zob. Voltaire
 Württemberg-Montbéliard Maria von z Czartoryskich zob. Czartoryska
 Wybicki Józef (1747 - 1822) 49, 99, 100, 132, 170, 176, 179, 185

 Young Edward (1683 - 1765) 18, 51, 57, 148

- Z okazji rewolucji paryskiej* 158
 Zabłocki Franciszek 12, 13, 53,
 84, 86, 88-90, 96, 140, 142,
 151, 153-155, 171, 183
 Zaleski Bronisław (1819 lub 1820-
 -1880) 190
 Załuski Andrzej Stanisław (1695-
 -1758) 10, 28
 Załuski Józef Andrzej (1702-1774)
 10, 11, 13, 23, 24, 28, 36-38,
 44, 57
 Zamoyski Aleksander, syn Andrzeja
 (zm. 1800) 133
 Zamoyski Andrzej (1716-1792) 99,
 100, 133, 195
 Zamoyski Jan (1542-1605) 133, 134
 Zamoyski Stanisław, syn Andrzeja
 (1775-1856) 133
 Zatorski Aleksander Paweł (1722-
 -1752) 31
 Zawadzki Piotr (zm. 1796) 149
 Zebrzydowski Mikołaj (1553-
 -1620) 45
 Zimorowic Józef Bartłomiej (1597-
 -1677) 117
 Zimorowic Szymon (1608 lub
 1609-1629) 180
 Zygmunt II August, król polski
 (1520-1572) 175
 Żółkiewski Stefan (1547 lub 1550-
 -1620) 156, 157